

AVFALL ER

RÅSTOFF

TEMA:

Plastemballasje

DET ER VIKTIG

Å KASTE RIKTIG

**TRONDHEIM
RENHOLDSVERK**

Informasjon til husstandene i Trondheim

I ÅR ER VÅREN LILLA!

Råstoff er vanligvis rødt. Denne gangen er det lilla. Det er fordi lilla er fargen som brukes for å merke beholderne for plastemballasje. I denne utgaven fokuserer vi nemlig på hvor viktig det er å kaste plasten riktig.

Befolkningen i Trondheim er dyktig på kilde-sortering, og vi i Trondheim Renholdsverk er stolte over at ca. 95 prosent av alt avfall som vi samler inn blir sendt til material- og energigjenvinning. Men selv om vi er gode, kan vi alltid bli enda bedre! Rett og slett fordi mesteparten av avfallet vårt er ressurser som kan brukes på nytt og på nytt, noe som bidrar til et godt miljø og ikke minst, et bedre ressursgrunnlag for de som kommer etter oss.

I Trondheim er det for eksempel et problem at restavfall av og til kastes sammen med plastemballasje, noe som kan forringe plastens kvalitet. For å redusere problemet skal vi i Trondheim Renholdsverk sørge for å merke plastcontainerne enda bedre. Vi håper at Trondheims befolkning også kan bidra med å bli enda flinkere til å kaste riktig. Som inspirasjon kan du lese artikkelen om det gode arbeidet som gjøres i Fagerlia Miljøbarnehage. Her har viktigheten av å sortere riktig blitt en stor og naturlig del av både barnas og de ansattes tankegang og levesett. Et godt eksempel til etterfølgelse for oss alle!

I følge hageekspertene er det nå vi skal legge grunnlaget for en blomstrende sommer. De fleste gleder seg stort til å se hagen i full flor, men dessverre er det slik at ikke alle planter er velkomne overalt. I denne utgaven av Råstoff kan vi lære om de svartelistede hageplantene, og hva vi som hageeiere må gjøre for å hindre at skadelige hageplanter spres ut i naturen.

Ha en nydelig vår.

Lone Pettersen Olden
Kommunikasjonssjef

Vilde, 4 ½ år

Benjamin, 5 år

Jonas, 5 år

DET ER VIKTIG Å KASTE RIKTIG

For barna i Fagerlia Miljøbarnehage er det utenkelig å kaste restavfall i plastbeholderen.

Gode vaner begynner allerede i barnehagen. Det vet daglig leder Linda Karete Johansen og pedagogisk leder Elin Olsen i Fagerlia Miljøbarnehage. Med tilholdssted i et bygg med lavenergi-standard, Grønt Flagg-sertifisering og fokus på bærekraftig tenkning i den daglige driften, ligger alt til rette for at barna skal tilegne seg god miljøatferd.

Vaske, sortere, kaste, spare, gjenbruke

I de store, luftige barnehagelokalene har avdelingene egne avfallsstasjoner med søppelbøtter til papir, matavfall, glass og metall, plast og restavfall lett tilgjengelig, og barna får opplæring i hvordan de skal sortere søppel. De hjelper alltid til med å skylle melkekartonger og plastemballasje som yoghurtbeger og smørpakker før de havner i riktig beholder, og hver torsdag har barna samlinger hvor de leker seg fram til miljøkunnskap. Det er heller ikke uvanlig at

barna plukker og sorterer søppel når de er ute på tur i nærmiljøet.

– Når det gjelder plastavfall er vi selvfølgelig opptatt av å skylle og sortere den riktig, men vi er også opptatt av å redusere mengden plastemballasje når vi gjør innkjøp. Vi bruker gjenbruksnett i stedet for plastposer og bestiller så langt det lar seg gjøre frukt, grønnsaker og brød fra leverandører som bruker papir i stedet for plastinnpakning, forteller Linda.

«Jeg trenger ikke å si til mamma og pappa at de må sortere riktig, for jeg har allerede lært dem det!»

Jonas, 5 år

Grønt Flagg-sertifisering

Barnehagen er Grønt Flagg-sertifisert og heiste flagget i 2014.

– Grønt Flagg er en internasjonal miljøsertifiseringsordning rettet mot barnehager og skoler som ønsker å jobbe systematisk og kontinuerlig med miljøprosjekter, forklarer Elin. For å oppnå sertifiseringen må barnehagen lage og følge en miljøhandlingsplan for tema som det jobbes med. De ansatte deltar også regelmessig på Grønt Flagg-samlinger, hvor de får inspirasjon og kunnskap om aktiviteter som skal lære barna å bli bevisst betydningen av en bærekraftig utvikling.

Fra avfall til leker og kunst

– I år fokuserer vi spesielt på at mye av det vi kaller søppel kan brukes om igjen og gjen-skapes til noe nytt og spennende, sier Linda. Og helt riktig. I vinduspostene glitrer fargeglade syltetøyglass med gipspynt og potetrykk i vårsola, og utenfor leker noen av

Lett som en lek!

I Fagerlia Miljøbarnehage gjør de ansatte det enkelt og morsomt å ta hensyn til miljøet. Daglig leder Linda Karete Johansen (t.v.) og Pedagogisk leder Elin Olsen (t.h.)

barna med baller laget av brukte blåposer og ballfangere av avkappede plastflasker. Men det er i de daglige rutinene det viktigste arbeidet gjøres!

Helhetlig tenkning

Miljøtenkning ligger til grunn for alt vi gjør, utdyper Elin.

– I tillegg til sortering, gjenvinning og sporløs ferdsløse i naturen, bruker vi tid på å forklare barna at jorda blir syk hvis vi ikke behandler den godt. Målet er at store og små skal innarbeide så gode vaner i forhold til kildesortering, resirkulering og gjenbruk at de får holdninger og verdier som varer livet ut. Til og med de minste barna på småbarnsavdelingen spør hvilken type søppel det er før de kaster den ved miljøstasjonen, så vi vet at det virker.

Vi har også kompost og egen kjøkkenhage, slik at barna kan være med på hele kretsløpet fra kompost til mat, til kompost igjen.

Barna blir gode ambassadører

Miljøfokuset i barnehagen påvirker også foreldrene.

– Mange av foreldrene ser den økologiske filosofien som en mulighet til å involvere seg i barnehagehverdagen, sier Elin.

– Det er ikke uvanlig at mødre og fedre kommer med gode innspill og ideer til turmål og aktiviteter. For ikke lenge siden fikk vi for eksempel overflødig glassbyggerstein fra et oppussingsprosjekt som barna har laget vakker gjenbrukskunst av. En av

«Hvis vi vil ha frisk luft og friskt vann må vi sortere!»

Vilde, 4 ½ år

mødrene har også vært initiativtaker til en byttedag, hvor foreldrene tar med seg leker og klær som barna har vokst fra til barnehagen.

Om kort tid pakker barna i Fagerlia Miljøbarnehage tursekkene for å delta på årets Rusken-aksjon, dagen hvor barn samler, veier og sorterer søppel. I år legges turen til Theisendammen og ungene gleder seg. For, som Benjamin Bolstad Bjørkvold på fem år så korrekt påpeker:

- Tar vi vare på naturen, tar den vare på oss!

Trondheim Renholdsverk ønsker å takke Jonas Semundseth Kristiansen (5 år), Vilde Mathea Indergård (4 ½ år) og Benjamin Bolstad Bjørkvold (5 år) i Fagerlia Miljøbarnehage

Foto: loop.no

Lenge leve plasten!

Visste du at youghurtbegeret ditt kan bli til en ryggsekk, eller en kontorstol? Eller at kildesortering gir plasten mange muligheter til å bli noe nytt og nyttig?

Vi tømmer, rengjør og sorterer plasten i riktig avfallsbeholder. Men hva skjer når vi er ferdig med vår del av jobben? Hvert år forbruker hver og en av oss 15 kilo plastemballasje som kan bli til nye produkter, og jo flere ganger et produkt resirkuleres, jo mer energi sparer vi. Utslippet av klimagasser blir mindre og vi slipper å ta ut nye råvarer fra naturen. Det er faktisk slik at for hver kilo plast som blir gjenvunnet, sparer vi omtrent to kilo olje.

Plastemballasje er rett og slett en verdifull ressurs som kan gjenvinnes gang på gang. For best utnyttelse er det viktig at du sorterer riktig.

Hvorfor er det viktig at plasten er ren?

Matrester i plasten forringer kvaliteten på plasten. Dessuten veier skitten emballasje mer enn ren emballasje, noe som gjør transporten tyngre. Jo tyngre transport, jo dårligere blir miljøregnskapet.

Prisvinner: Den norske kontorstolprodusenten HÅG har vunnet Miljøprisen for sin bruk av resirkulerte materialer, deriblant plast.

Foto: Pål Laukli/Tinagent

GJENVINNING GIR STORE MILJØGEVINSTER

Vi reduserer bruken av ikke-fornybar olje. For hvert kilo plast som blir gjenvunnet, sparer vi ca. to kilo olje.

Gjenvinning er mye mindre energikrevende enn produksjon av ny plast. CO₂-utslippene blir redusert med ca. to kilo når vi gjenvinner en kilo plast.

Ren og tørr plastemballasje kan gjenvinnes mange ganger.

DETTE KAN PLASTEN BLI TIL

- » Kontorstoler og hagebenker
- » Fleeceklær
- » Caps, refleksvester, bagger og vesker
- » Bæreposer og søppelsekker
- » Ryggsekker og liggeunderlag
- » Bildeler og kontorrekvisita
- » Støyskjermer, kompostbinger og plastpaller
- » Frisbee og rockeringer

Smarte sorteringstips

Mye av plastemballasjen som samles inn har dårlig kvalitet. Mange er i tvil om hvordan de skal sortere riktig. Her er noen tips som gjør sorteringen enklere.

1. Kun emballasjeplast skal kastes som plastavfall.

Det vil si plast som har vært emballasje for et produkt, som for eksempel sjampo-flasker, ketchupflasker, påleggspakker av plast, og emballasjeplast som leker eller møbler er pakket inn i.

2. Plastemballasjen skal være tom og ren.

Skyll med kaldt vann og bruk børste dersom den er veldig skitten. Er du i tvil om det blir rent nok, kast som restavfall.

3. Kast aldri annen type avfall sammen med plastavfall.

DET ER VIKTIG

Å KASTE RIKTIG

Dette er emballasjeplast:

- › Chipsposer (plast)
- › Emballasjebrett (til kjøtt, fjørfe o.l.)
- › Isbokser
- › Kaffeposer (plast)
- › Plastbeger (rømmebeger o.l.)
- › Plastflasker og korker (ikke panteflasker)
- › Plastfolie (innpakkingsplast rundt nye møbler o.l.)
- › Plastkanner (f.eks. spylevæsekanner)
- › Plastposer
- › Plastspann (soddspann o.l.)
- › Sjokoladepapir

Dette er IKKE emballasjeplast:

- › Lego
- › Plastleker
- › Tupperware o.l.
- › Oppbevaringsbokser
- › Støvler og regntøy
- › Vaskebøtter
- › Hagekanner
- › Hageslanger
- › Isopor
- › Mobildeksel
- › Plastbestikk
- › Hagemøbler og andre plastmøbler
- › Barbiedukker, actionfigurer
- › Matbokser
- › Drikkeflasker i hardplast
- › Avfallsbøtter
- › Bleier
- › Plastglass
- › Solbriller
- › Utkledningsmasker
- › Kleshengere
- › Tusjer
- › Plastrør, takrenner
- › Skumgummi

En oversikt
over svartelistede
hageplanter finner du på
[artsdatabanken.no/
fremmedearter](https://artsdatabanken.no/fremmedearter)

HAGEPLANTER PÅ VILLE VEIER

Snart starter vårsjauen for deg som har hage. Da er det viktig å huske at det er ditt ansvar å hindre spredning av fremmede plantearter.

Ikke alle er klar over det, men planter som ikke er en naturlig del av norsk natur er risikoavfall. Hvis de sprer seg til andre deler av naturen enn ditt blomsterbed, kan de skygge for og konkurrere ut ville planter og blomster, bringe med seg skadelige sykdommer, snegler og insekter og i verste fall utrydde sjeldne arter. Innførsel og spredning av fremmede arter er faktisk globalt sett en av de største truslene mot biologisk mangfold.

Mange av de svartelistede plantene er vanlige hageplanter. I Trøndelag er for eksempel hagelupin, tromsøpalme, slirekne-arter, kjempespringfrø, legepestrot og spansk kjørvell en stor utfordring. Vi oppfordrer derfor alle hageeiere til å vise hensyn og hjelpe med å forhindre spredning av svartelistede planter.

Dette kan du gjøre for å hindre spredning:

- » Ikke dump hageavfall i grøntområder. Lever i stedet avfallet gratis til vårt hageavfallsmottak på Heggstadmoen.
- » Sjekk om planter er svartelistet før du planter dem. Hvis du allerede har planter som er på listen, vurder å fjerne dem.
- » Klipp blomsterstandene eller slå planter før de danner frø, og kast dem i restavfall som går til forbrenning.
- » Kompost bør bare brukes i egen hage.
- » Hvis du har mye avfall kan du leie en hageavfallscontainer sammen med naboer.
- » Hvis du oppdager rømlinger, har du plikt til å hindre ytterligere spredning.

Ubudne gjester: Tromsøpalme/kjempebjørnekjeks (øverst), legepestrot og slirekne. Bakgrunnsbilde: kjempespringfrø
Foto: Asbjørn Børset, Fylkesmannen i Møre og Romsdal

NYTT HAGEAVFALLSMOTTAK PÅ HEGGSTADMOEN

Et sikkert tegn på at våren er kommet er at hageavfallsmottaket åpner. I år tar vi i bruk et helt nytt område – se kartet og følg skilting.

Dette området skal være i bruk i to år mens vi bygger om og anlegger et nytt og forbedret hageavfallsmottak.

Hageavfallsmottaket åpner 30. mars kl. 07.00

Åpningstidene er de samme som på gjenvinningsstasjonen.

NB: 1. april stenger hageavfallsmottaket kl. 11.00. Hageavfallsmottaket er stengt i perioden skjærtorsdag til 2. påskedag.

**Trondheim Renholdsverk
ønsker alle en riktig god påske!**

Åpningstider:

Heggstadmoen gjenvinningsstasjon
Heggstadmoen hageavfallsmottak

Mandag–torsdag	07.00–20.00
Fredag	07.00–15.00
Lørdag	10.00–14.00

PÅSKE

1. april	07.00–11.00
Skjærtorsdag til 2. påskedag	STENGT

Se www.trv.no for hva som kan leveres ved gjenvinningsstasjonen.

NB: IKKE matavfall.

Gjenvinningstasjonen tlf. 952 63 897

PÅSKEN GIR NYE TØMMEDAGER

Husk at helligdagene innebærer at mange vil få hentet avfallet på andre ukedager enn ellers i året. Avfallet kan bli hentet både før og etter normal tømmedag.

Kundesenter: 72 54 05 40, kildesortering@trv.no
Besøksadr.: Heggstadmoen 53 | Postadr.: P.b. 2380 Sluppen, 7004 Trondheim
Kontortid: mandag – fredag kl 08.00–15.30
Renholdsverkets avfallstaxi: 917 54 000
Web: trv.no | facebook.com/trondheim.renholdsverk

Redaktør: Tone Pettersen Olden | Opplag: 85.900
Distribusjon: Trondheim kommune
Foto: Amanda Gerhardsen
Tekst og layout: Tibe Reklamebyrå
Trykk: 07 Media | Papir: 100 % resirkulert papir